

Ed.

78. Frumvarp til laga

[71. mál]

um breyting á lögum nr. 97 1976, um Framkvæmdastofnun ríkisins.

Flm.: Stefán Jónsson, Geir Gunnarsson, Oddur Ólafsson,
Hilmar Rósmundsson, Bragi Nielsson.

1. gr.

Við 3. gr. laganna bætist nýr töluliður:

7) að fara með stjórn Fiskeldissjóðs, sbr. VII. kafla laga þessara.

2. gr.

2. töluliður 5. gr. laganna orðist svo:

að gera tillögur um árlega heildaráætlun fyrir Framkvæmdasjóð, Byggðasjóð og Fiskeldissjóð, svo og um einstakar lánveitingar úr þeim.

3. gr.

Upphaf 13. gr. laganna orðist svo:

Lánadeildin tekur við umsóknum um lán úr Framkvæmdasjóði, Byggðasjóði og Fiskeldissjóði og annast athugun þeirra.

4. gr.

2. málsg. 15. gr. laganna orðist svo:

Handbært fé Framkvæmdasjóðs, Byggðasjóðs og Fiskeldissjóðs skal geymt á sérstökum reikningi í Seðlabanka Íslands.

5. gr.

Á eftir 33. gr. laganna komi ný grein (sem verður 34. gr) í nýjum kafla (sem verður VII. kafli) með fyrirsögninni **Um Fiskeldissjóð**. Greinin orðist svo:

Fiskeldissjóður er eign ríkisins og starfar sem hluti af Framkvæmdastofnun ríkisins og lýtur sömu stjórn, sbr. 3. gr.

6. gr.

Við bætist ný grein sem verður 35. gr., svo hljóðandi:

Ríkissjóður leggur Fiskeldissjóði til 900 milljónir króna með jöfnum greiðslum á næstu fimm árum, í fyrsta sinn á árinu 1979.

7. gr.

Við bætist ný grein er verður 36. gr., svo hljóðandi:

Fiskeldissjóði er heimilt, að fengnu samþykki ríkisstjórnar, að taka lán til starfsemi sinnar, bæði innanlands og erlendis. Ríkissjóður ábyrgist allar skuldbindingar Fiskeldissjóðs. Nú tekur Fiskeldissjóður lán með gengistryggingu eða vísitöluþjórnum, og er þá heimilt að binda greiðslur vaxta og afborgana af endurlánum slíks lánsfjár vísitölu eða gengi á sama hátt.

8. gr.

Við bætist ný grein er verður 37. gr., svo hljóðandi:

Hlutverk Fiskeldissjóðs er að veita lán til fiskeldis, allt að 50% af stofnkostnaði, einnig að veita óafturkræf framlög til grundvallarrannsókna og tilraunastarfsemi á sviði fiskræktar.

9. gr.

Við bætist ný grein er verði 38. gr., svo hljóðandi:

Ákvæði 24. gr. ná einnig til Fiskeldissjóðs.

10. gr.

35. gr. laganna (sem verður 40. gr.) orðist svo:

Framkvæmdasjóður, Byggðasjóður, Fiskeldissjóður og sérstakir sjóðir, sem stofnuninni kann að verða falin umsjón með, greiða í sameiningu kostnað af starfsemi Framkvæmdastofnunarinnar samkvæmt þeim hlutföllum, sem ríkisstjórnin ákveður.

11. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Greinargerð.

Frumvarp þetta var flutt seint á síðasta þingi, en eigi gafst þá tími til afgreiðslu þess.

Svo sem kunnugt er hafa aðrar þjóðir, svo sem Sovétmenn, Japanir, Bretar og Norðmenn þegar byrjað fiskeldi í sjó með góðum árangri. Eru þegar tiltækar upplýsingar um niðurstöður erlendra rannsókna á þessu sviði og um árangur þar sem fiskirækt hefur verið komið upp á grundvelli þeirra. Nefna má laxeldi sem Norðmenn stunda nú í sjó með furðugóðum árangri og nota úrgang frá fiskiðjuverum til fóðrunar. Hefur nýting þessa ódýra fóðurs verið sérlega drjúg, þannig að fjögur til sex kílógrömm af fiskúrgangi nægja til framleiðslu á einu kílógrammi af laxi. Miðað við núgildandi verðlag á þessu fóðri og markaðsverð á laxi mun óhætt að fullyrða að í engri grein búskapar sé fóðurkostnaður jafnlítill og í fiskeldi, enda mun fiskúrgangurinn, sem Norðmenn nota í þessu skyni, gefa meira verð en sjálf matvaran sem fiskiðjuverin framleiða úr fiskinum.

Ljóst er að hér á landi fellur til fiskúrgangur sem nægja mundi til framleiðslu á þúsundum lesta af dýrmætum matfiski — og ef reiknað er með hagnýtingu loðnu og annars bræðslufisks í þessu skyni, þá til framleiðslu á tugþúsundum lesta af laxi. Tilraun, sem gerð hefur verið hér á landi á vegum Fiskifélags Íslands til laxeldis í sjó, bar ekki þann ávöxt sem menn gerðu sér vonir um, enda var til hennar stofnað af vanefnum í ýmsum skilningi. Nú hafa verið gerðar merkilegar tilraunir á þessu sviði af hálfu líffræðistofnunar Háskóla Íslands í samstarfi við embætti veiðimálastjóra um áhrif umhverfispáttá á vöxt og þroska laxfiska. Er þar um undirstöðurannsóknir að ræða, en fjárskortur stendur í vegi fyrir því, að þeim tilraunum verði lokið, og torveldar jafnframt uppsetningu þeirra eldisstöðva sem nauðsynlegar eru til sannprófunar á niðurstöðum tilraunanna.

Fyrrgreindar tilraunir, sem gerðar hafa verið af hálfu íslenskra líffræðinga, hafa m. a. beinst að kynblöndun laxfiska þeirra sem best sameina vaxtarhraða og saltþol tveggja tegunda, og einnig að því, hvert vera muni æskilegt hlutfall seltu og hitastigs eldisvatnsins.

Enda þótt lokaniðurstöður fyrrgreindra rannsókna liggja ekki fyrir þykja líkur benda til þess að fiskeldi með þessum hætti nái ekki fullri hagkvæmni annars staðar en þar sem hægt er að hita upp sjóinn, annaðhvort með jarðvarma eða heitu afrennslisvatni frá fiskiðjuverum, og þá jafnframt að stjórn seltustigi afrennslisvatnsins. Hins vegar hagar svo til mjög víða, að tiltækt er heitt vatn í þessu skyni. Við flest fiskiðjuverin utan jarðhitasvæðanna er hæði aðstaða til að koma upp eldisþrómg og nægilegt vatn frá vélum til þess að halda honum volgum, og má nú heita að ekki vanti nema þann herslumun sem fjárveitingavaldið eitt getur látið í té, til þess að hægt sé að hefja hér fiskrækt í stórum stíl víðs vegar um landið.

Sem fyrr segir hafa tilraunir þær, sem gerðar hafa verið af sérfræðingum héraendis, fyrst og fremst beinst að eldi lax og silungs, en líkur benda til þess að þeirra dómi að hægt sé að rækta á sama hátt í stórum stíl ýmiss konar verðmæt skeldýr og krabbadýr, og hentaði sá búskapur vel með eldi fyrrgreinds sporðfénaðar. Auk þess liggja fyrir upplýsingar um tilraunir erlendis með ræktun ýmissa verðmættra sjávarfiska, sem vel mundu henta til eldis hér á landi og þá einkum, sem að líkum

latur, á þeim svæðum þar sem tiltækur er heitur jarðsjór. Í þessu sambandi er eðli-
legt að hugleiða sérstaklega möguleika á því að nýta jarðsjó þann sem til mun falla
í sambandi við fyrirhugaða sjóefnaverksmiðju á Reykjanesi — og geta má þess að
líkur þykja benda til þess að álíka aðstaða munj vera til fiskræktar í Öxarfirði
norður, og í Vestmannaeyjum virðast einnig möguleikar til þess að fá heitan jarð-
sjó til slíkra nota.